

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Кафедра графіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перша проректорка  
з науково-педагогічної роботи

Марина ТОКАР

« 05 » листопада 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ**

«ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА»

СВО: Бакалавр

ОПП «Графіка»

Галузь знань 02 «КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО»

Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво,  
декоративне мистецтво, реставрація»

Факультет: «Образотворче мистецтво»

Харків–2021 рік


Робоча програма з дисципліни «Переддипломна практика» для студентів 4 курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», ОПП «Графіка».

«20» 10, 2021 року. – с.

Розробник: доц. Іващенко О.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри графіки

Протокол від «22» 10 2021 року № 16

В.о.зав. кафедри графіки  Ольга ІВАЩЕНКО

«22» 10 2021 року

УЗГОДЖЕНО:

Декан факультету «ОМ»  Володимир ШЕВЧЕНКО

Декан АВМ та заочного навчання  Сергій НАДОБКО

Завідувач навчально-методичного відділу  Галина ЖЕРНОКЛЬОВА

Схвалено методичною радою ХДАДМ

Протокол від «04» 11 2021 року № 20-06

©Іващенко О.В., 2021 рік

## **АНОТАЦІЯ**

### **до дисципліни «Переддипломна практика»**

Переддипломна практика є невід'ємною складовою навчального процесу, вона забезпечує підготовку студента до створення дипломної роботи на здобуття СВО «Бакалавр». Навчальним планом на переддипломну практику відводиться 90 годин (3 кредити ECTS) на 4 курсі денної та заочної форми навчання. Мета практики – розробка авторської концепції дипломної роботи, збір інформації та підготовчого матеріалу для виконання дипломної роботи. Задача практики – навчити майбутнього художника-графіка вирішувати синтезовані та комплексні професійні задачі в практичних умовах.

## **ANNOTATION**

### **of a discipline "Undergraduate practice"**

Undergraduate practice is an integral part of the educational process, it provides preparation for the student to create a thesis for the SVO "Bachelor". The curriculum for undergraduate practice is given 90 hours (3 ECTS credits) in the 4th year of full-time and part-time study. The purpose of the practice is to develop the author's concept of the thesis, collecting information and preparatory material for the thesis. The task of practice is to teach the future graphic artist to solve synthesized and complex professional problems in practical conditions.

## I. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна	
	Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»		
Модулів – 0	ОПП «Графіка»	<b>Рік підготовки:</b>	
Загальна кількість годин – 90		4-й	4-й
		<b>Семестри</b>	
	VIII	VIII	
Тижневих годин для денної форми навчання: 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	<b>Лекції</b>	
		-	-
		<b>Практичні</b>	
		90 год.	12 год.
		<b>Аудиторні</b>	
		45 год.	12 год.
		<b>Самостійна робота</b>	
		45 год.	78 год.
Вид контролю: <i>Перегляд та диф.залик</i>			

### Примітка:

співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 50% /50%

для заочної форми навчання – 13% / 87%.

**II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ**  
**дисципліни «Переддипломна практика»**  
**для студентів ОПП «Графіка»**  
*денної та заочної форми навчання*

Переддипломна практика бакалавра є невід’ємною складовою навчального процесу. Мета практики – розробка авторської концепції дипломної роботи, збір інформації та підготовчого матеріалу для виконання дипломної роботи.

Задача практики – навчити майбутнього художника-графіка вирішувати синтезовані та комплексні професійні задачі.

При виконанні практичних завдань студенти використовують весь комплекс знань з фундаментальних дисциплін «Композиція плакату», «Композиція станкової графіки», «Композиція книги», «Рисунок», «Робота в матеріалі», «Кольорознавство», «Пластична анатомія», а також з навчальних дисциплін соціально-гуманітарного циклу.

У процесі практичної підготовки студенти знайомляться з сучасними методами збору і систематизації інформації та підготовчого матеріалу для виконання дипломних робіт, опановують образотворчі засоби побудови художнього образу та вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання практичних завдань.

Згідно з навчальним планом ОПП «Графіка» переддипломну практику студенти проходять на 4 курсі у обсязі 90 годин.

**Процес вивчення дисципліни спрямований на формування наступних компетентностей:** *(Згідно до Стандарту вищої освіти. Перший (бакалаврський рівень) вищої освіти. Ступінь «бакалавр». Галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Затверджено та введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05. 2019 р. № 725.)*

<b>Програмні компетентності</b>	
<b>Інтегральна компетентність</b> Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій,	<b>(ІК)</b>

положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.	
<b>Загальні компетентності:</b>	<b>З К</b>
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК–5
Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ЗК–7
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК–6
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК–8
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК–9
<b>Спеціальні компетентності:</b>	<b>СК</b>
Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.	СК–3
Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.	СК–7
Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.	СК–5
8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної	СК–8

інформації,	
-------------	--

### **Очікувані результати навчання**

1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.
2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
3. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
4. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.
5. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

### **Вимоги до знань, умінь та навичок**

В результаті проходження практики студент повинен

#### **знати:**

- методи збору та систематизації інформації;
- методичні принципи роботи над графічним твором;
- різноманітні засоби створення графічного зображення;
- графічні техніки, матеріали та інструменти;
- образотворчі засоби композиції;

#### **уміти:**

- систематизувати та аналізувати інформаційний матеріал;
- застосовувати графічну мову для створення візуального образу;
- виконувати різні за змістом і формою графічні твори;
- використовувати оригінальні графічні техніки та комп'ютерні технології для втілення творчого задуму;

**мати навички:**

- малювання з натури для збору підготовчого матеріалу для дипломної роботи;
- творчого підходу в розробці ескізів та оригіналів;
- праці з комп'ютером та необхідним програмним забезпеченням.

**III. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА»**

Навчальним планом за денною формою та заочною формою навчання на педагогічну практику бакалавра передбачено у 8 семестрі 3 кредити ECTS (90 годин).

«Переддипломна практика» містить 2 теми та 6 завдань пов'язаних між собою змістовими складовими.

**Тема 1. - Розробка авторської концепції дипломної роботи (теоретична складова)**

Завдання 1. Визначення теми кваліфікаційної роботи.

Завдання 2. Збір інформації та необхідних матеріалів за визначеною темою.

Завдання 3. Аналіз аналогів за темою.

Завдання 4. Розробка авторської концепції рішення теми.

**Тема 2. - Ескізне рішення дипломної роботи та пошук графічної мови (практична складова)**

Завдання 1. Розробка ескізів композиційного рішення.

Завдання 2. Визначення оптимального графічного рішення.



**IV. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ**  
**8 семестр / ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА**

Назви змістових тем і завдань	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>Тема 1. - Розробка авторської концепції дипломної роботи (теоретична складова)</b>	<b>40</b>	–	20	20	<b>45</b>	–	<b>3</b>	<b>42</b>
<b>Завдання 1.</b> Визначення теми кваліфікаційної роботи.	10	–	5	5	15	–	1	10
<b>Завдання 2.</b> Збір інформації та необхідних матеріалів за визначеною темою	10	–	5	5	15	–	1	10
<b>Завдання 3.</b> Аналіз аналогів за темою.	10	–	5	5	30	–	-	12
<b>Завдання 4.</b> Розробка авторської концепції рішення теми.	10	–	5	5	30	–	1	10
<b>Тема 2. - Ескізне рішення дипломної роботи та пошук графічної мови (практична складова)</b>	<b>50</b>	–	<b>25</b>	<b>25</b>	<b>45</b>	–	<b>9</b>	<b>36</b>
<b>Завдання 1.</b> Розробка ескізів композиційного рішення.	25	–	15	15	25		5	20
<b>Завдання 2.</b> Визначення оптимального графічного рішення.	25	–	10	10	20		4	16
<b>Разом</b>	<b>90</b>	–	<b>45</b>	<b>45</b>	<b>90</b>	–	<b>12</b>	<b>78</b>

<b>УСЬОГО ГОДИН за семестр:</b>	<b>90</b>	<b>–</b>	<b>45</b>	<b>45</b>	<b>90</b>	<b>–</b>	<b>12</b>	<b>78</b>
-------------------------------------	-----------	----------	-----------	-----------	-----------	----------	-----------	-----------

## V. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення семінарських занять.

## VI. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

**8 семестр / ЗБІР МАТЕРІАЛІВ ДО ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин: денна/заоч.
----------	------------	------------------------------------

1.	<b>Тема 1. - Розробка авторської концепції дипломної роботи (теоретична складова)</b>	<b>20/3</b>
	<b>Завдання 1.</b> Визначення теми кваліфікаційної роботи.	5/1
	<b>Завдання 2.</b> Збір інформації та необхідних матеріалів за визначеною темою.	5/1
	<b>Завдання 3.</b> Аналіз аналогів за темою.	5/-
	<b>Завдання 4.</b> Розробка авторської концепції рішення теми.	5/1
2.	<b>Тема 2. - Ескізні рішення дипломної роботи та пошук графічної мови (практична складова)</b>	<b>25/9</b>
	<b>Завдання 1.</b> Розробка ескізів.	10/5
	<b>Завдання 2.</b> Визначення оптимального графічного рішення.	15/4
	<b>Загальна кількість практичних годин за семестр</b>	<b>45/12</b>
	<b>ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ ЗА РІК</b>	<b>45/12</b>

## VII. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення лабораторних занять

## VIII. САМОСТІЙНА РОБОТА

Робоча програма з курсу «Практична підготовка бакалавра» не передбачає додаткових практичних завдань для самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів має бути спрямованою на збір необхідної інформації та завершення практичних завдань за зазначеною тематикою.

<b>№ з/п</b>	<b>Назва теми</b>	<b>Кількість годин: денна/заоч.</b>
1.	<b>Тема 1. - Розробка авторської концепції дипломної роботи (теоретична складова)</b>	<b>20/42</b>
	<b>Завдання 1.</b> Визначення теми кваліфікаційної роботи.	5/10
	<b>Завдання 2.</b> Збір інформації та необхідних матеріалів за визначеною темою.	5/10
	<b>Завдання 3.</b> Аналіз аналогів за темою.	5/12
	<b>Завдання 4.</b> Розробка авторської концепції рішення теми.	5/10
2.	<b>Тема 2. - Ескізне рішення дипломної роботи та пошук графічної мови (практична складова)</b>	<b>25/36</b>
	<b>Завдання 1.</b> Розробка ескізів.	10/20
	<b>Завдання 2.</b> Визначення оптимального графічного рішення.	15/16
	<b>Загальна кількість практичних годин за семестр</b>	<b>45/36</b>
	<b>ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ ЗА РІК</b>	<b>45/36</b>

## **ІХ. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ**

Програмою передбачається, що всі пропоновані практичні завдання у кожного студента повинні мати оригінальне графічне рішення.

## **X. МЕТОДИ НАВЧАННЯ**

Основною формою опанування курсу практичної підготовки бакалавра є виконання практичних завдань. В ході роботи над практичними завданнями вагомим методичним фактором виступає постійний принцип зростання складності. Викладач задає напрямок у творчому мисленні студента, і його роль як керівника, у першу чергу, є консультативною. Також у процесі практичної підготовки студенти поступово привчаються працювати самостійно, що сприяє їх адаптації в умовах ринку праці: у видавничій галузі, соціальній рекламі, у мистецькій, освітній та дослідницькій діяльності.

## XI. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено *рубіжні етапи контролю* у формі поточних переглядів ескізів, процесу роботи та виконаних завдань. *Підсумковий контроль* засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

## XII. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

### 8 семестр /ЗБІР МАТЕРІАЛІВ ДО ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

№ теми	№ завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
<b>Т 1</b>	Завдання 1	<i>Поточний перегляд</i>	0–15
	Завдання 2		0–10
	Завдання 3		0–10
	Завдання 4		0–15
<b>Т 2</b>	Завдання 1	<i>Поточний перегляд</i>	0–30
	Завдання 2		0–20
Загальна кількість балів семестр		Перегляд та залік	0–100

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	<b>A</b>	відмінно
82–89	<b>B</b>	добре
75–81	<b>C</b>	
64–74	<b>D</b>	задовільно
60–63	<b>E</b>	
35–59	<b>EX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання

0–34	<b>Е</b>	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--

**Критерії оцінки знань та умінь студентів  
з курсу «Практична підготовка бакалавра»**

**90–100 балів** («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів **1–3 місце**) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

**82–89 балів** («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

**75–81 балів** («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

**64–74 балів** («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

**60–63 балів** («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

**35–59 балів** («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань відповідно програми курсу і повторна перездача.

**1–34 балів** («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів курсу, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

### **ХІІІ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

1. Методичні рекомендації по виконанню дипломних робіт студентів спеціалізації «Графіка» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр – Х.: ХДАДМ, 2021.

#### **Тезаурус дисципліни «Переддипломна практика»**

<b>Українська мова</b>	<b>Англійська мова</b>
1. Книга	<i>1. Book</i>

2. Плакат	<i>1. Poster</i>
3. Авторська книга	<i>2. Author's book</i>
4. Композиція	<i>3. Composition</i>
5. Образотворчі засоби композиції	<i>4. Artistic means of the composition</i>
6. Бакалавр	<i>5. Bachelor</i>
7. Творча майстерня	<i>8. Creative workshop</i>
8. Фахова підготовка	<i>9. Professional training</i>
9. Фахова майстерність	<i>10. Professional mastery</i>
10. Художній образ	<i>11. Artistic image</i>
11. Візуальний образ	<i>12. Visual image</i>
12. Типографіка	<i>13. Typography</i>
13. Додрукарська підготовка оригінала	<i>15. Under print preparation original</i>
14. Цифровий шрифт, комп'ютерний шрифт	<i>17. Digital font</i>
15. Гарнітура набірною шрифту	<i>18. Type family</i>
16. Макет	<i>21. Layout, Model</i>
17. Розворот	<i>22. Spread</i>
18. Титульний аркуш	<i>24. Title page</i>
19. Палітурка, Оправа	<i>25. Hard cover, Hardback</i>

20. Обкладинка	26. <i>Soft cover, Paperback</i>
21. Ілюстрація	27. <i>Illustration</i>
22. Кінцеві елементи книги	39. <i>Back matter</i>
23. Авторський друк	56. <i>Author seal</i>
24. Естамп	60. <i>Print</i>
25. Гравюра	61. <i>Engraving</i>
26. Офорт	73. <i>Etching</i>
27. Літографія	74. <i>Lithography</i>
28. Акваінта	75. <i>Aquatint</i>
29. Лінорит	76. <i>Linoengraving</i>
30. Друкарська форма	57. <i>Printing form</i>

#### XIV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Векленко О., Северіна О. Каталог-альбом «4-й Блок7» / VII Міжнародна триєнале екологічного плакату / 26.04 – 3.05.2009. Харків. Україна
2. Векленко О. Альбом-каталог X Міжнародна триєнале плакату екологічного спрямування «4-й Блок». Харків. Україна. 20.04–20.05.2018
3. Касіян В. І. Мистецтво графіки / В. І. Касіян. – К.: Держвидав, 1960
4. Кибрик Е. А. К вопросу о композиции / Е. А. Кибрик. – М., 1959
5. Ляхов В. Н. Очерки теории искусства книги / Воля Николаевич Ляхов. – М. : Книга, 1971. – 255 с.
6. Ляхов В. Н. Рекламний плакат / Воля Николаевич Ляхов. – М.: Рад. художник, 1978
7. Ляхов В. Н. Книга как система / В. Н. Ляхов // Книга как художественный предмет : формат, цвет, конструкция, композиция. – М. : Книга, 1990. – С. 244-245.



8. Рудер Э. Типографика : руководство по оформлению / Эмиль Рудер; [пер. с нем., послесловие и коммент. М. Жукова]. – М. : Книга, 1982. – 286 с.
9. Серов С. И. Парадигмы графического дизайна : [альбом : учеб. пособие для студентов] / С. И. Серов. – М. : AlmaMater, 2007. – 192 с.
- 10 Шевченко В. Я. Композиція плаката: Навч. посібн. / Володимир Якович Шевченко. – Х.: Колорит, 2007. – 133 с.
11. Фаворский В.А. Литературно-теоретическое наследие / Владимир Андреевич Фаворский. – М.: Советский художник, 1988
12. Чихольд Я. Облик книги: Избранные статьи о книжном оформлении / Ян Чихольд [пер. с нем. В. В. Лазурского, В. П. Милютин, П.Ф.Чекрыжова]. – М. : Книга, 1980. – 240 с.
13. Книгопечатание как искусство : типографы и издатели XV–XX вв. о секретах своего ремесла ; [пер. с нем., фр., англ., ит. и коммент. И. Е. Бабановой] / Сост. Р. Зиховски, Г. Тиман. – М. : Книга, 1987. – 382 с.
14. Книгопечатание как искусство : типографы и издатели XV–XX вв. о секретах своего ремесла ; [пер. с нем., фр., англ., ит. и коммент. И. Е. Бабановой] / Сост. Р. Зиховски, Г. Тиман. – М. : Книга, 1987. – 382 с.
15. Кричевский В. Типографика в терминах и образах / Владимир Кричевский. В 2 т. – М. : Слово, 2000. Т 1. – 146 с.
16. Цельтнер В. Искусство книжной графики и современность / В. Цельтнер // Искусство книги. 68/69. – М. : Книга, 1975. – С. 100-101.
17. Енциклопедія сучасного плакатного мистецтва екологічного спрямування «4-й Блок». – Харків: Константа, 2006. – 180 с.: іл. / VI Міжнародна триєнале екологічного плакату

## **XV. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ**

1. Серов С. И. Легкое дыхание : [Электронный ресурс] / С. И. Серов ; ред. П. Банкова. – Портал о дизайне. – Электрон. дан. – М. : КАК проект, 2007. – Режим доступа: [3http://kak.ru/columns/serov/a1237/](http://kak.ru/columns/serov/a1237/)

2. Дубина Н. Обзор авторських техник получения оттиска. Ч.2: [Электронний ресурс] / Дубина Н. Режим доступу : <http://www.compuart.ru>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.
3. Лещинский А.А. Основы графики: [Электронний ресурс] / Лещинский А.А. Режим доступу : [http:// tanki-edia.ru/book\\_poligraf/osnovy\\_grafiki.pdf](http://tanki-edia.ru/book_poligraf/osnovy_grafiki.pdf), вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.
4. Тихомирова Т. Выразительный, художественный образ в графике. Цветная гравюра на картоне: [Электронний ресурс] / Тихомирова Т. Режим доступу : <http://children-art.org/ru/conference/konferentsiya-2015/tezisy/>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.
5. Гравюра на картоне: [Электронний ресурс]. Режим доступу : <http://restorewiki.ru>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.
6. Техники печатной графики: [Электронний ресурс]. Режим доступу : <http://artageless.com/techniques-printmaking-419>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.